

Lietuvos Nacionalinės Vartotojų konfederacijos, Lietuvos Mokslininkų Sąjungos, NVO tinklo ir Lietuvos politinių partijų atstovų konferencijos

„Lietuvai reikalingiausių reformų įstatyminiai metmenys“

REZOLIUCIJA

Visuomenė ir valstybė yra, vaizdžiai kalbant, įstatymų vartotoja, tačiau Lietuvos teisėkūros mechanizmo tradicija yra nepakankama ir neduoda laukiamo efekto.

Per tris atsikūrusios Lietuvos dešimtmečius susiformavo ydinga politinė praktika, kai patekę į Seimą parlamentariai tuoj pat tampa intensyvaus ir chaotiško biurokratijos kuriamo įstatymų pataisų srauto aptarnautojais, o rinkimų kampanijose išsakytos pažangiausios reformų idėjos atidedamos į šalį, be kita ko ir dėl koalicinių ar partinių nesutarimų bei prieštaravimų. Nebelieka laiko ir parlamentinei kontrolei. Tai sąlygoja bemaž pusės rinkėjų nusivylimą ir itin žemus seimų bei partijų vertinimus visuomenėje. Taip yra ir todėl, kad nėra nei pagrindinių valstybės problemų sąvado, kur būtų įtvirtinta prioritетinių įstatymų, labiausiai gerinančių pagrindinius valstybės rodiklius sąvoka, nei sukurta ministerijų naudojamų virš 1700 rodiklių hierarchija.

Kita vertus, daugelis uždavinių, ypač mokestinėje ir biudžetinėje politikoje reikalauja kruopštaus akademinų institutų įdirbio programuojant ir prognozuojant visuomenės ir valstybės raidą įvairiuose scenarijuose. Čia jų sprendimus projektuoja nepakankamai kvalifikuoti ministerijų specialistai, dažniausiai riboto fragmentuoto mąstymo pareigūnai, neturintys atitinkamų kompetencijų. Tad lemiamus sprendimus priiminėja siaurų interesų grupių nariai ir įtakingi verslo lobistai, kai tuo tarpu yra reikalinga griežčiausia demokratinė kontrolė ir visų viešųjų finansų skaidrumas.

Dalis Seimo narių, kurie turėtų būti itin kvalifikuotai parengtų projektų – įstatymų paketų, modelių, nacionalinių programų ir strategijų arbitrais, sprendžiančiais jų atitikimą daugumos rinkėjų interesams, *vieno ar kito projekto sukūrimu* bando gelbėti grėsmingą valstybės padėtį su

nykstančiais akyse regionais, kaimais bei žemės ūkiu. Tačiau tai nekeičia situacijos, nes piliečių resursus – algas, pensijas bei pašalpas, kasdien sekina kartelinio pobūdžio oligopolijų kuriamas kainų ir įkainių šėlsmas prekybos centruose, bankininkystėje, energetinių resursų skirstomuosiuose tinkluose, perdirbimo pramonėje, vaistinių didmenoje bei mažmenoje. Tokiu būdu didžioji ES milijardų dalis atitenka saujelei didžiųjų įmonių ir stambių ūkių, skurstant švietimui, mokslui, kultūros įstaigoms, medicinai, socialinei pagalbai ir beveik pusei gyventojų.

Dėl šių priežasčių konferencijos dalyviai pareiškia, kad būtina nedelsiant pradėti vykdyti teisėkūros reformą. Po nesėkmingų bandymų LEAN metodais efektyvinti ministerijų teisininkų ir kitų specialistų veiklą, vadovavimas turėtų būti perkeltas taikomųjų mokslų atstovams – akademinės bendruomenės daliai, kuri teiktų pagrindinių Lietuvos problemų sprendimų pasiūlymus ir taptų politikų bei naujos vyriausybės pirma pagalbininke bei atrama.

Visų partijų lyderių ir narių žiniai: tokio pobūdžio renginius organizuosime kasmet ir tai taps piliečių, apsijungusių į NVO, susitikimų tradicija, kas atitinka Lietuvos Konstitucijoje aiškiai apibrėžtą demokratinę piliečių dalyvavimo valstybės valdyje nuostatą.

Rezoliucija priimta 2020 09 09, Vilniuje, Signatarų namuose.